Dosarul nr. 4-2272/2024
4-24108353-12-4-26092024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

20 decembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Lilia Lupaşco
Grefierul Mariana Harabagiu
Cu participarea:
Făptuitorului Elena Topală
Apărătorului Valeriu Pelin
În lipsa:
Agentului constatator Irina Barbulat

examinând în şedinţă judiciară publică, la sediul instanţei, în limba de stat, cauza contravenţională privind învinuirea cet. ***Topală Elena***, născută la *****, IDNP *****, domiciliată or. *****, str. ***** 20/2, ap. 47, căsătorită, 2 copii minori la întreţinere, angajată în cadrul SRL ”*****”, venit lunar mediu *****i, identificată prin buletin de identitate seria *****, valabil până la *****, în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravenţional, instanţa

c o n s t a t ă:

La data de 26 septembrie 2024, în procedura Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani a parvenit spre examinare dosarul contravenţional pe învinuirea cet. Topală Elena în săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravenţional.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI06 551086 din19.09.2024, încheiat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliţie Buiucani al Direcţiei de poliţie a mun. Chişinău, Barbulat Irina, cet. Topală Elena se învinuieşte în săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin (1) din Codul contravenţional, pentru faptul că, la 09.09.2024, orele 12:00, în mun. Chişinău, str. *****, copilul minor *****, *****, ar fi lovit cu piciorul şi ar fi vorbit cu cuvinte înjositoare cu alt minor în timp ce se afla pe teritoriul L.T. *****, or. *****, str. *****. Astfel, nu ar fi îndeplinite de părinte obligaţia de educare şi instruire a copilului.

În referinţa depusă de apărătorul Valeriu Pelin în interesele făptuitorului Topală Elena, s-a notat că în procesul-verbal nu este expusă fapta contravenţională pe deplin despre bătaia între doi copii minori pe teritoriul L.T. *****, care a avut loc la 09.09.2024 orele 12.00, între *****, ***** şi alt minor. În fapt, *****, ca răspuns la agresiunile “copilului minor”, fără a fi indicate datele acestuia, adică o persoană abstractă, l-a lovit cu piciorul şi l-a numit “maimuţă”.

În aşa categorie de dosare, obligatoriu trebuie să fie o victimă concretă, care trebuie să fie indicată în procesul-verbal, pe care victima trebuie să-l semneze, să-i fie lămurite toate

drepturile, etc. Victima pe cazul dat lipseşte. În plus, în procesul-verbal în cauză nu este indicat ce anume am încălcat eu, Topală Elena. Eu niciodată nu am fost chemată la liceu ca să-mi fie expuse careva pretenţii cu privire la purtarea copiilor mei, inclusiv a fiului meu *****.

Art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional, direct prevede neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului. Prin persoanele care îi înlocuiesc pe părinţi se subînţeleg organele de tutelă şi curatela; administraţia casei de copii, etc., având obligaţii permanente de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului, iar obligaţiile temporare, pentru o perioadă stabilită de timp, o au administraţia instituţiilor de învăţământ preşcolar, primar şi secundar (creşele, grădiniţele de copii, şcolile, gimnaziile, liceele, taberele de odihnă pentru copii, etc.); şefii spitalelor pentru copii şi altele.

Deci, din momentul când copilul se află în unele din aceste instituţii (organizaţii), administraţia instituţiei (organizaţiei) (şefii instituţiilor respective: directorii, educătorii, învăţătorii, profesorii, medicii, etc.) poartă răspundere deplină pentru copii, conform obligaţiunilor de serviciu. În cazul nostru, încălcarea a avut loc pe teritoriul liceului, deci răspunderea o poartă liceul. Însăşi fapta descrisă de agentul constatator nu permite într-un mod clar delimitarea faptei prejudiciabile comise, nefiind posibil de stabilit care totuşi a fost acţiunea/inacţiunea mea la data indicată de către agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenţie.

Neîndeplinirea “obligaţiunilor” şi “acţiunile” contravenientului sunt indicate la plural, adică se prevede că sunt două şi mai multe încălcări. Astfel, o singură încălcare nu constituie componenţa contravenţiei.

Ea are la întreţinere 3 copii, dintre care 2 sunt minori: 1) Fiica - *****, a.n. *****, care deja a împlinit majoratul, dar învaţă la Centrul de Excelenţă în Informatică şi Tehnologii Informaţionale (CEITI) (Colegiul de Informatică din Chişinău), este elevă la secţia zi (secţia cu frecvenţă) şi se află la întreţinere; 2) fiul - *****, a.n. ***** şi 3) fiul - *****, a.n. *****. Statul este obligat să ajute familiile social vulnerabile cu mai mulţi copii, acordând indemnizaţii, cum şi scutirea de la unele plăţi legate de învăţământ (să acorde ajutor dând cărţi, caiete, uniformă şcolară, etc. gratuit), prin ce statul tot participă la întreţinerea, educarea şi instruirea copiilor. Ea menţionează că niciodată nu a fost chemată la liceu ca să-i fie expuse careva pretenţii cu privire la purtarea copiilor săi, inclusiv a fiului *****.

Agentul constatator i-a dat Procesul-verbal, arătându-i unde trebuie să iscălească. Ea a semnat în două locuri, fără a citi pentru ce semnează. Afară de aceasta, nu i-au fost lămurite drepturile.

Conform art. 443 alin (1) lit. c) Cod Contravenţional, în Procesul-Verbal trebuie să fie indicat în mod obligatoriu ocupaţia (locul de muncă al contravenientului), ce nu este indicat (este sau nu este angajat în câmpul muncii, este şomer, etc.). Neconsemnarea sau încălcarea acestor date şi fapte în procesul-verbal cu privire la contravenţie, conform art. 445 Cod Contravenţional, atrag după sine nulitatea acestuia, având ca efect încetarea procesului, în conformitate cu art. 461 Cod Contravenţional. Toate acestea sunt reglementate şi în Recomandarea CSJ nr. 41 “Cu privire la aplicarea prevederilor art. 448 Cod Contravenţional privind contestaţia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie”.

Mai mult, deşi se incriminează comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravenţional, nu s-a confirmat şi nu există probe care să susţină vinovăţia, deci nu există fapta contravenţiei şi procesul contravenţional pornit urmează a fi încetat. Or, conform art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravenţional, procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenţiei.

În conformitate cu art. 443 alin. (1) lit. d) şi lit. e) Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei. Deşi agentul constatator a calificat faptele imputate ei, Topală Elena, prin prisma prevederilor alin. (1) al art. 63 din Codul Contravenţional, indicii calificativi ai contravenţiei descrise în procesul-verbal cu privire la contravenţie se limitează la norma de drept cuprinsă la alin. (1) al art.63 şi anume „neîndeplinirea corespunzătoare a obligaţiilor de educare a minorului” (este o normă blanchetă).

Jurisprudenţa CtEDO a statuat cu titlu de principiu faptul că, în materia dreptului contravenţional sunt recunoscute şi aplicabile garanţiile şi principiile specifice materiei penale. În cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală” problema administrării probelor trebuie să fie abordată prin prisma obligaţiei pozitive a statului să probeze acuzarea înaintată. La baza unei condamnări de ordin contravenţional/penal nu poate sta o acuzaţie incertă, neclară şi însoţită de contradicţii. În sensul prevederilor art.6 CEDO, dreptul la un proces echitabil garantează dreptul persoanei acuzate de a participa activ şi efectiv la procesul său „penal”, ceea ce presupune dreptul persoanei de a „cunoaşte” acuzaţiile formulate împotriva sa, de a fi prezent la „procesul său”, de a prezenta probe şi de a solicita administrarea probelor întru susţinerea poziţiei sale.

Reieşind din prevederile art. 5, 7, 8 Cod Contravenţional RM, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decât în conformitate cu legea contravenţională. Persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Persoana este supusă răspunderii contravenţionale numai pentru fapte săvârşite cu vinovăţie. Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională. Este cert că procesul-verbal cu privire la contravenţie sus-menţionat nu conţine o încadrare juridică a faptelor şi indicii calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei, în conformitate cu prevederile art. 443 Cod Contravenţional RM.

Luând în consideraţie faptul că procesului contravenţional i se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de Procedură Penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, reieşind din caracterul veridic al faptei imputate, conform art. 458 alin. (1) lit. a) Cod Contravenţional RM, rezultă că agentul constatator a încălcat prevederile art. 440, 443, 449 Cod Contravenţional RM şi nu a asigurat o bună desfăşurare a activităţii de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, încălcând atât principiile legalităţii, egalităţii, contradictorialităţii, cât şi a aprecierii din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei şi veridicităţii fiecărei probe.

Mai mult decât atât, învinuirea înaintată constituie în sine o încălcare esenţială a art. 6 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, adoptată la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 12.09.1997, care stipulează că "...orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ...a cauzei sale de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Orice acuzat are, în special, dreptul: a) să fie informat, ...în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa ...".

Reiterând fapta indicată de către agentul constatator în procesul verbal cu privire la contravenţia în cauză este cert că învinuirea adusă este una nelegitimă, neavând indici calificativi legale. Conform hotărârii din 25 septembrie 2008 în cauza Selivestrov v. Rusia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că lit.a) § 3 art. 6 al Convenţiei recunoaşte dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, adică despre faptele, pe care el probabil le-a săvârşit şi pe care se întemeiază învinuirile înaintate, ci de asemenea şi cu privire la calificarea juridică a acestor fapte. Această informaţie trebuie să fie amănunţită. Tot în această hotărâre CEDO s-a mai menţionat că "sfera de acţiune a lit. a) § 3 art. 6 al Convenţiei trebuie apreciată în lumina dreptului mai general al acuzatului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 al Convenţiei.

Conform prevederilor art. 384 alin. (2) lit. e) Cod Contravenţional, „Persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul: ... e) să primească informaţie scrisă şi explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea şi de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soţului/soţiei, logodnicului/logodnicei, precum şi de a nu-şi recunoaşte vinovăţia". În aşa mod, el, Diacov Serghei, a fost pus într-o situaţie defavorabilă, din care cauză trebuie să demonstreze nevinovăţia sa, contrar prevederilor art. 384 Cod Contravenţional.

Cu referire la sarcina probaţiunii, urmează a fi menţionată cauza Anghel c. României din 04.10.2007, unde CEDO a stabilit că prezumţia de legalitate şi adevăr a procesului verbal cu privire la contravenţie este o prezumţie lipsită de rezonabilitate şi adevăr, punând contravenientul într-o situaţie dezavantajată. Relevante sunt pct. 67 şi 68 din Hotărârea CEDO pe cauza sus-menţionată, unde este stabilit că: „Deşi statele au posibilitatea de a scoate în afara legii penale unele infracţiuni şi de a le sancţiona mai degrabă pe cale contravenţională decât penală, autorii infracţiunilor nu trebuie să se afle într-o situaţie defavorabilă pentru simplul motiv că regimul juridic aplicabil este diferit de cel aplicabil în materie penală (Grecu împotriva României, nr. 75101/01, pct. 58, 30 noiembrie 2006). În principiu, convenţia lasă statelor libertatea de a considera o faptă infracţiune şi de a o pedepsi ca atare, cu condiţia respectării cerinţelor articolului 6 din convenţie, o faptă ce nu reprezintă exercitarea firească a unuia din drepturile ocrotite de aceasta (a se vedea, mutatis mutandis, Deweer împotriva Belgiei, hotărârea din 27 februarie 1980, seria a, nr. 35, pct. 51). Curtea Europeană este de părere că, dacă scoaterea contravenţiei în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanţiilor fundamentale - printre care şi prezumţia de nevinovăţie - care protejează cetăţenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităţilor, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenţie."

În aceste împrejurări, consider că procesul verbal cu privire la contravenţie din 19.09.2024 în privinţa sa, a lui Topală Elena, nu corespunde cerinţelor art. 443 Cod

Contravenţional şi art. 6 par. 3 lit. a) şi b) din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului şi din acest motiv, conform art. 445 Cod Contravenţional, acest proces-verbal este nul.

Nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie echivalează cu constatarea inexistenţei contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional şi conform art. 441 alin. (1) lit. a), art. 445 şi art. 461 Cod Contravenţional, constituie o circumstanţă care înlătură procesul contravenţional şi este temei pentru încetarea procesului contravenţional în privinţa sa, din motive că nu există fapta contravenţiei.

Conform art. 440 alin. (1) Cod Contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Conform prevederilor art. 442 alin. (1) Cod Contravenţional „Procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui".

Conform prevederilor art. 375 alin. (2) si (3) Cod Contravenţional: „(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa" şi „(3) Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional".

Referitor la sarcina probaţiunii, se urmează a fi menţionată cauza Anghel c. României din 04.10.2007, unde CEDO a stabilit că prezumţia de legalitate şi adevăr a procesului verbal cu privire la contravenţie este o prezumţie lipsită de raţionabilitate şi adevăr, punând contravenientul într-o situaţie dezavantajată.

Mai trebuie menţionat că procesul verbal cu privire la contravenţie, potrivit art. 442 alin. (1) Cod Contravenţional, este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se indică făptuitorul.

Conform art. 384 alin. (2) lit. b) Cod Contravenţional şi art. 6 par. 3 lit. a) din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să fie informată în mod amănunţit asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa. În acest scop, art. 443 alin. (1) lit. d) şi e) Cod Contravenţional obligă agentul constatator în procesul verbal cu privire la contravenţie să descrie fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei.

Neconsemnarea în procesul verbal cu privire la contravenţie a datelor şi faptelor indicate în art. 443 Cod Contravenţional are ca efect conform art. 445 Cod Contravenţional nulitatea acestora.

Sub acest aspect, Curtea EDO în hotărârea din 25 septembrie 2008 în cauza Seliverstov c. Rusia a subliniat că „lit. a) par. 3 art. 6 al Convenţiei recunoaşte dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, adică despre faptele, pe care el probabil le-a săvârşit, şi pe care se întemeiază învinuirile înaintate, şi de asemenea, şi cu

privire la calificarea juridică a acestor fapte. Această informaţie trebuie să fie amănunţită” (par. 16 al hotărârii pe cauza nominalizată).

Tot în această hotărâre, Curtea EDO a mai menţionat că „Sfera de acţiune a lit. a) par. 3 art. 6 al Convenţiei trebuie apreciată în lumina dreptului mai general al acuzatului la un proces echitabil garantat de art. 6 par. 1 al Convenţiei” (par. 17 al hotărârii date).

Curtea Europeană de asemenea a reamintit că „... art. 6 par. 3 lit. a) şi b) din Convenţie sunt strâns legate între ele şi dreptul acuzatului de a fi informat despre caracterul şi temeiurile învinuirii înaintate trebuie privit în lumina dreptului acuzatului la pregătirea apărării sale” (par. 17 al hotărârii sus-nominalizate).

Agentul constatator a indicat că fapta a fost comisă de către Topală Elena la 09.09.2024 pe teritoriul şcolii (liceului), unde aceasta nu s-a aflat.

În legătură cu cele expuse, se solicită: Să fie admisă contestaţia. Să fie anulat Procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI06551086 din 19.09.2024 împotriva Elenei Topală, prin care aceasta a fost învinuită în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional RM, ca nelegitim.

În şedinţa de judecată, făptuitorul Topală Elena, aceasta a relatat că fiul său, Denis, îi povestea frecvent despre un băiat din liceu care îl agresa. Contravenienta i-a recomandat să încerce să se împrietenească cu acel copil. Cu toate acestea, Denis, fiind lovit în mod repetat de respectivul coleg, l-a lovit la rândul său la uşa şcolii şi l-a numit „maimuţă”.

Contravenienta a menţionat că, în momentul incidentului, se afla la serviciu şi a fost contactată telefonic de către o poliţistă, care i-a explicat ce s-a întâmplat. Aceasta a declarat că a fost foarte surprinsă şi stresată, precizând că până atunci nu fusese niciodată chemată la şcoală pentru probleme disciplinare legate de copil.

La secţia de poliţie, contravenientei i s-a cerut să semneze procesul-verbal (PV), fiind informată că acesta a fost întocmit în prezenţa sa. Ea a precizat că, din cauza stresului, nu a citit conţinutul procesului-verbal înainte de a semna.

Contravenienta susţine că l-a educat corespunzător pe fiul său, Denis, care este implicat în diverse activităţi extraşcolare, precum fotbal şi limba engleză, şi are o reuşită şcolară bună.

Contravenienta nu îşi recunoaşte vina pentru cele întâmplate, considerând că reacţia fiului său a fost determinată de agresiunile repetate la care a fost supus. Solicită să fie recunoscută nevinovată.

În şedinţa de judecată, apărătorul Pelin Valeriu, a declarat că solicită anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie.

În şedinţa de judecată, agentul constatator Barbulat Irina, fiind citată legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, prin citaţie cu aviz de recepţie, nu s-a prezentat, ţi nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sale.

Potrivit art. 455 alin. (1) şi (2) Cod contravenţional, şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale are loc cu citarea părţilor, în modul prevăzut de prezentul cod.

Prezenţa agentului constatator sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravenţională, la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale este obligatorie. Absenţa agentului constatator sau, după caz, a procurorului, citaţi în conformitate cu legislaţia, fără motiv întemeiat şi fără înştiinţarea prealabilă a instanţei, nu împiedică judecarea cauzei contravenţionale şi permite aplicarea acestuia a unei

amenzi judiciare de către instanţa de judecată, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală.

Având în vedere norma legală precitată, instanţa de judecată a dispus examinarea cauzei contravenţionale în lipsa agentului constatator, ori instanţa de judecată a întreprins acţiuni în vederea citării acestuia.

Studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speţa dedusă judecăţii, instanţa de judecată apreciază că procesul contravenţional urmează a fi încetat, reieşind din următoarele considerente.

În sensul art. 462 din Codul contravenţional, atunci când examinează cauza contravenţională, instanţa de judecată trebuie să pronunţe una din aceste două soluţii: a) încetarea procesului contravenţional; sau b) declararea vinovăţiei persoanei care a comis contravenţia imputată şi, după caz, stabilirea sancţiunii contravenţionale, aplicarea măsurii de siguranţă sau înlăturarea executării sancţiunii.

Conform art. 7 din Codul contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Potrivit art. 10 din Codul contravenţional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenţionale şi se manifestă sub două forme prin intenţie sau din imprudenţă.

Intenţia este o comportare activă prin care se încalcă o normă prohibitivă ce interzice o anumită activitate, iar imprudenţa constă din faptul, că persoana care săvârşeşte fapta îşi dă seama şi prevede urmările care vor surveni în urma acesteia, dar consideră, că în mod uşuratic vor putea fi evitate.

În baza art. 458 alin. (1) din Codul contravenţional, examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Pentru a purcede la analiza existenţei sau inexistenţei faptei contravenţionale, prioritar instanţa de judecată va analiza cuprinsul procesului-verbal cu privire la contravenţie prin raportarea acestuia la cerinţele imperative prevăzute de legea contravenţională prin prisma existenţei temeiurilor de declarare a nulităţii absolute sau relative.

În accepţiunea art. 381 alin. (4) din Codul Contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În baza art. 442 alin. (1) din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul.

Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele cotravenţionale pot intra în sfera cauzelor penale. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenţia Europeană.

Cu titlu preliminar, se impun a fi făcute câteva consideraţii referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenţie, precum şi la forma acestuia. Procesul-verbal de contravenţie materializează o manifestare de voinţă cu caracter unilateral a unei autorităţi publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenţi constatatori) şi reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă un act probator al unei contravenţii şi trebuie să conţină menţiunile prevăzute de art. 443 din Codul Contravenţional.

În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin prisma art. 445 din Codul Contravenţional.

Analizând actul de constatare sub aspectul legalităţii sale, instanţa va cerceta dacă în cauză sunt întrunite cerinţele de formă ale procesului-verbal de contravenţie, aşa cum sunt impuse acestea de dispoziţiile art. 443 din Codul Contravenţional referitoare la menţiunile obligatorii ce trebuie prevăzute sub sancţiunea nulităţii. Nulitatea poate fi invocată şi din oficiu.

Aşadar, cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerinţele prevăzute de lege sub sancţiunea nulităţii absolute, instanţa constată că dispoziţiile legale în materie au fost respectate. Astfel, procesul-verbal cuprinde toate menţiunile prevăzute de art. 443 şi 445 din Codul contravenţional, neexistând temeiuri de nulitate absolută.

Instanţa, analizând întregul material probatoriu acumulat şi prezentat în justificarea întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie, consideră că în acţiunile cet. Topală Elena lipseşte faptul contravenţiei prevăzut la art. 63 alin. (1) Cod contravenţional.

Instanţa de judecată cu titlu primar atestă că procesul verbal, şi anume fapta incriminată este una vagă. Nu este identificate expres acţiunile de neîndeplinire a obligaţiilor părinteşti de către Topală Elena, precum şi prin ce anume nu şi-a onorat obligaţiile părinteşti de supraveghere a copilului minor.

Astfel, elementele laturii obiective nu au fost indicate de către agentul constatator. Or, Topală Elena are dreptul de a cunoaşte esenţa faptei care i se incriminează.

Totodată, esenţial pentru calificare este stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă exprimată în acţiunea de neîndeplinire a obligaţiilor părinteşti şi urmările prejudiciabile survenite, fapt care nu a fost probat în speţă.

Latura subiectivă a contravenţiei analizate se exprimă, în primul rând, prin vinovăţie sub formă de intenţie.

Contravenţia se consideră săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări.

În speţă, instanţa de judecată nu a stabilit existenţa intenţiei directe a cet. Topală Elena de a nu îndeplini obligaţiile de părinte.

Ori, la caz, nu este clar prin ce anume Topală Elena nu şi-a îndeplinit obligaţiile părinteşti.

Instanţa de judecată ţine să menţioneze că acţiunile cet. Topală Elena nu se încadrează în prevederile art. 63 alin. (1) Cod contravenţional, or, în speţă nu a avut loc o neîndeplinire sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligaţiilor părinteşti ce ţine de educarea copilului minor.

În alt context, instanţa de judecată concluzionează că agentul constatator, abilitat cu atribuţii de constatare a faptei contravenţionale şi aplicare a sancţiunii, administrează orice probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalităţii şi temeiniciei procesului-verbal. Din acest argument, rezultă că simpla constatare (uneori pretinsa constatare) a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravenţional.

În alţi termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conţinutul actului, neconfirmate prin alte mijloace de probă, pot plana o serie de dubii, instanţa apreciază că îşi găseşte aplicare un alt principiu de drept, şi anume principiul *in dubio pro reo.*

La fel, în cauza *Telfner versus Austria*, CEDO a statuat că, o condamnare în lipsa probelor convingătoare de vinovăţie constituie o încălcare a art.6 §2 din CEDO, iar în cauza *Anghel versus România*, CEDO a accentuat că, sarcina probei îi revine acuzării şi îndoiala profită acuzatului.

La cazul dedus judecăţii, prin prisma principiului prezumţiei nevinovăţiei, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea făptuitorului, instanţa reţine că pe parcursul examinării prezentei cauze contravenţionale agentul constatator nu a prezentat careva probe admisibile, pertinente, concludente şi utile care ar demonstra vinovăţia cet. Topală Elena în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional al Republicii Moldova.

Or, conform art. 375 Cod Contravenţional al RM, persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa.

Sintetizând circumstanţele reliefate suprapuse la textele de lege enunţate, ţinând cont de faptul că fapta nu întruneşte elementele contravenţiei prevăzute de art. 63 alin.(1) Cod Contravenţional, nefiind probată intenţia a cet. Topală Elena de a săvârşi fapta contravenţională, iar în circumstanţele enunţate şi ţinând cont de faptul că orice dubii care nu au fost înlăturate, în virtutea legii, se tratează în folosul persoanei, instanţa de judecată conchide că în cadrul judecării cauzei nu s-a confirmat temeinicia faptei imputate cet. Topală Elena din care ajunge la concluzia de a înceta procesul contravenţional pornit în privinţa cet. Topală Elena în baza art. 63 alin. (1) Cod contravenţional, din lipsa faptului contravenţiei.

Potrivit art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravenţional, Procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care, nu există faptul contravenţiei.

Art. 461 Cod Contravenţional stabileşte că, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 441 instanţa încetează procesul contravenţional.

Pornind de la cele indicate, instanţa consideră învinuirea adusă cet. Topală Elena în comiterea contravenţiilor prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravenţional, neîntemeiată, urmând încetarea procesului în legătură cu faptul că în acţiunile făptuitorului nu există faptul contravenţiilor.

Pentru aceste motive şi în conformitate cu art. 461, 462 Cod Contravenţional al R.M., instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Se încetează procesul contravenţional intentat în privinţa cet. ***Topală Elena***, învinuită în săvârşirea contravenţiei prevăzută de art. 63 alin. (1) din Codul Contravenţional al RM, pe motivul că nu există faptul contravenţiei.

Copia hotărârii se remite pentru informare părţilor.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (*sediul Buiucani*).

Preşedinte de şedinţă,
judecător Lupaşco Lilia

Copia corespunde originalului,
Judecător
Lupaşco Lilia